

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben:
Vidéken:
Egy hóra. I kor. Egy hóra. I kor. 50 HLL.
Negyedévre 3 Negyedévre 4 50 .

Felolvasó szerkesztő:
SÍPOS BÉLA.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KROHOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECEN,
Placz-utca 47. és 49. szám.

Csatavesztés.

Debreczen, augusztus 1.

Debreczen polgárságának ezrei előtt lelkes, tüzes, hazafias beszédek hangzanak el a mai nap folyamán a honvédsírok fölött, a hol az akácok suttogása között alusszák örök álmukat a debreczeni szerencsétlen véget ért csata névtelen harcosai. Így szokott ez lenni régi idők óta. Hála a kollegiumi ifjuság lelkes hazafiságának, tüzes fiatalosságának. Mert ha ők nem volnának, aligha keresné fel a honfiúi kegyelet a szentelt hantokat.

Áldozunk hát a mai napon mi is a hősök emlékének, áldozunk és emlékezzünk. A parladozó csontok felett elmondjuk a hála imáját. Ime, ezek a sírok tanui annak, hogy megtámadott szabadságunk védelmére mindig kész volt fegyvert fogni a magyar és hogy nem volt gyáva sohasem.

De emlékezzünk is. És ez az emlékezés legyen megihletve az igazság érzésével. Hányszor kelt fel a magyar megtámadott szabadsága védelmére és hányszor bukott el saját fájának galádsága, önzése, lelketlensége és haza-

árulása miatt. A Bocskay és Bethlen-féle szabadságharc kivételével minden mozgalmunk a lehanyatló csillag jegyében ért véget. Thököly Imre szabadságharca nem tudta felrázni a nemzetet — elbukott a vezér. Rákóczy Ferenc dicsőséges fejedelmünk mellé ugyan odasorakozott a nemzet színe virága, de végre is az buktatta el a szent ügyet, a ki annak addig lelkes katonája volt.

Szabadságharcunk alatt tábornokaink folyton ellenséges viszonyban voltak egymással, s féltékenykedtek Kossuthra. Egyik másik hazafinak viselkedését megkapóan írja le Jókai Mór Gyémántos miniszter című regényében, a mely a szabadságharc nagy lázában született. Kint a csatátéren patakokban ömlött a vér, az urak pedig vidám pohárcsengés mellett mentették a hazát. A generálisok gorombáskodtak egymással. Bemnek nagy diadalát lekicsinyelték, közben ők csatát csata után veszítettek, a míg végre Görgey Arthur Világosnál letette a fegyvert. Közben magyar véreink mint muszka vezetők vonultak fel, s kéjelegtek a magyar szabadság eltiprásán.

A történelem kidob magából minden hazugságot. A tényekkel állva szemben szomorúan, nagyon szomorúan kell megállapítanunk, hogy bizony saját magunk voltunk az okai annak, hogy dicsőség helyett csak sőtét gyászban volt részünk rendesen.

És ha mai közállapotunkra tekintünk, találunk-e benne valami biztatót, Sajnos nem.

Tekintsünk csak vissza a lefolyt nemzeti küzdelemre, — a vér nélküli harcra.

Hogy majdnem bukással végződött ez a harc, ki volt az oka? Dicső magyar véreinknek gaz árulása. a kik nem is drága pénzért odaadták magukat a hatalomnak, és mint utálatos eszközök szerepeltek. Az ő munkájuk révén veszítettünk ismét csatát.

Vajjon az elkövetkezendő időkben megváltozik-e a magyar természet? Megváltozik-e? Az isten, a ki ezt a nemzetet őrzi ezred éves viharok között, tegyen csodát, és változtassa meg, mert egynehány csatavesztés tökéletesen tönkre teszi, és szét fogja züllesztetni.

S. B.

Katalin tragédiája.

Irta: Pethő Ilona.

Kissé távolabb a falutól, ott, ahol egy rozoga hidra két vén fűz hajtja lankadt lombját, áll egy kicsi házikó. Árnyat adó gesztenyefák borulnak föléje s a folyandár, meg a vadszöllő indái közül csak imitt-amott villannak ki sárgára meszelt falai. Jól ápolt kert veszi körül s a kert mellett a dombtövében pedig egy kis patak fut tova kacagva. — Itt lakik özvegy Pogányné, meg a leánya, Katalin. — A kis vagyunk éppen arra elég, hogy falun huzhassák meg magukat.

Az asszony az még meg volna elégedve sorsával, hisz neki már csak csend és nyugalom kell. De a leány egy forró véru, sóvárgó szemű teremtés és gyakran kitor belőle a keserűség.

— Meg kell fulnom. elvész az eszem ha ez még sokáig így tart! Ugy élünk, mint a rabok. Nincs egy rokon, nincs egy jó barát. O, milyen csuf ez a világ.

És sir keservesen. Az anya vigasztalja, de oly régóta vigasztalja, hogy már nem tudja megvigasztalni.

Vannak ugyan rokonaik, itt is, ott

is a városokban, de azok mind jómóduak és elfeledik, hogy ők is léteznek. Az anya azért néha biztatja:

— Iri Gergely bácsiékhoz vagy Olgaékhoz. Én tudom, hogy pár hétre szívesen látnának.

De Katalin az ilyen ajánlatokra még jobban elkeseredik.

— Hogy én irjak?! Inkább haljak meg, de nem kunyorálok!

— Hát akkor csak halj meg, te gögös nyomoruság, de nekem ne jajgass örökké! — fakadt ki mérgesen az anya.

Ettől kezdve aztán már Pogányné nem látja a leányát sirni és nem hall tőle egy sóhajtást sem. De ha megfigyelné, mikor egyedül van, alighanem megdöbbenne.

Katalin holdas nyári estéken elmegy a patakhoz. Ott aztán kitornek belőle a visszafojtott indulatok. Imádkozik, sóhajt, zokog. Néha meg vad türelmetlenséggel kételkedik az imádság erejében, a hitben, mindenben.

Lassan kezd belenyugodni a sorsába. Valami megdöbbenő fásultság lesz urrá fölötté; a hosszú, hiábavaló reménykedés megbénítja a lelkét. És mikor már semmit

sem vár, semmiben sem hisz, akkor egy levél érkezik egyik nagybátyjától, aki a leánya menyegzőjére hívja őket és kéri, hogy ne vegyék zokon, hogy oly hosszú ideig megfelejtkezett róluk.

— Nos megyünk? — kérdi az anyja. De Katalin már nem tud örülni ennek a hírnek. A fejét lehajtja és úgy válaszol:

— Ha a mama is úgy akarja. Pogányné erre a kedvtelen feleletre kissé boszankodik, de azért mégis csak elmennek.

Késő délután. Pogányék szalonja tömve vendégekkel. Katalin egy ablakmélyedésből nézi a vidám sereget. Arcáról unalom és szomorúság sir le. És ez így megy itt napról napra, gondolja magában a leány. Örökös zaj és mulatozás. Ezt nem óhajtom Ennél ezerszerre többet ér a mi csendes magányunk, ahol minden igaz és nyugodalmas.

Most elmegy előtte egy férfi és a leány önkénytelenül utána néz. Csodálatos egy ember. Szőke. De olyan szőke, mintha az ősz, ez a szomorú asszony ködfátyollal vontat volna be a haját, bajuszát és szeméit. Alig látszik huszonnyolc évesnek, de

szabad időnként a fényesen berendezett és minden igényeket kieléplítő **Széchenyi kávéházban** Petőfi-tér 7. sz. Naponta zene-estély. Naponta zene-estély.

Hol tölthetjük legkellemesebben

A horvátok a békülés útján.

Egyengetik az utat.

Félnek az erős kéztől.

— Exprez tudósítás —

Budapest, augusztus 1.

A horvát-szerb koalíció tudvalevőleg elhatározta, hogy a bánnal egy képviselő sem léphet érintkezésbe. Erről a határozatról állítólag a koalíció egy tekintélyes tagja tegnap így nyilatkozott:

— Ezt a határozatot nagy taktikai hibának tartom. Minden pártnak, így a mi koalíciónknak is az a természetes törekvése, hogy megtartsa parlamenti pozícióját. De hogy ez így történjék, ehhez szükséges, hogy a kormányval érintkezésbe lépünk, mert még nincs kizárva, hogy találkozik mód, hogy a mostani feszült és tarthatatlan helyzetben változás álljon be. Az pedig bizonyos, hogy a barátságos megoldás minden más utnál külsőbb. Ha a bánnak sikerül a fajunk fellett új pártot alakítani, akkor minden körülmények közt a második sorba kerülünk.

A nyilatkozat annyira jóindulatu, hogy nem nagy vakmerőség kell ahhoz a föltevéshez, hogy annak nem a koalícióban, hanem a báni palotában van a forrása.

Több lap megírta, hogy Zagorac koalíciós képviselő nemrégiben főkereste Lueger bécsi polgármestert, akivel nagy barátságban hosszú időt töltött el. A polgármester ez alkalommal, a hírek szerint, kilátásba helyezte a képviselőnek a horvát törekvések meleg támogatását. Egy újságíró ma megkérdezte Zagoracot, mi igaz a hírből, amire Zagorac kijelentette, hogy erről nem nyilatkozik, hanem a dolgról a holnapi pártértekezleten fog bőven nyilatkozni.

Susterics képviselő egy újságíró előtt kijelentette, hogy a fiumei rezolúció, a mely annak idején mély szakadást okozott a horvátok és szlovének közt, már véglegesen elpusztult s ezzel a szlovének és a

horvátok közt ismét megnyílt a barátság útja. Az osztrák parlamenti akcióban a horvátok és szlavonok egyesült erővel fognak dolgozni.

Gyenge elméjük iskolája.

Debreczennek adta a miniszter.

Szeptember elsején megnyílik az intézet.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, augusztus 1.

Apponyi Albert gróf kultuszminisztersége alatt eddigelé két nevezetes újítást hozott be az elemi tanoktatás rendszerébe. Mint ismeretes elrendelte a fák és madarak napját, amikor is a nebulókkal ity tárgy előadásokat tartanak.

Az elemi népoktatás hathatósabb elősegítésére Apponyi Albert gróf újabban más intézkedéseket is tett. Ezek közül Debreczent közelről az érdeklő hogy szeptember hó elsejétől a gyengeelméjű gyermekek számára tanintézetet állít fel.

Ezen intézkedésre az indította a minisztert, hogy az országos tanügyi jelentésekből kitünt a népiskolákba járó gyermekek legalább tíz százalékának elméleti fogyatékoságát. Ez a körülmény igen megnehezíti a tanítók munkáját, amennyiben a gyengeelméjű gyermekek nem képesek lépést tartani az iskolába járók zömével.

A miniszter intézkedése szerint tekintve, hogy Debreczenben körülbelül 300 ilyen fejletlen gyermek van, felállítják az előkészítő iskolát.

E célra már kijelölték a régi gazdasági iskola helyiségeit. Egyelőre csak az első osztály fog megnyílni a most

következő tanévben, jövőre s az aztán következő esztendőben fokozatosan következnek a többi tanfolyamok. A tantestületek az idén kiválasztják ezeket a nagyobb és gondosabb nevelésre szoruló gyermekeket, akiknek tanítását Csurka István vállalta el.

Az intézet felállítására vonatkozó utolsó tárgyalások ma értek véget.

Az egyház s az állam megbízottja Csányi tanfelügyelő között a megállapodások létre jöttek, aki elfogadta azokat a propositiókat, amelyeket az iskolát fenntartó egyház tett.

Az új intézetet amennyiben bevalának, jövőre teljesen az állam fogja kezelésébe venni.

A debreczeni munkások dolga.

A mult évi munkásmozgalmak.

Ujabb szervezkedések.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, augusztus 31.

Magyarország munkásai, ezek között a debreczeni és hajdumegyei munkásság saját létérdekében 1906-ban is több ízben mozdult meg s nem egy ízben eredményt követve mozgolódását. A deb. kamara évi jelentésében részletesen foglalkozik a munkáviszonyok történetével. Megírja a sztrájkok keletkezésének indító rugóit, de viszont elitéli, hogy nyilatkozik ott, ahol a munkásság túllépte a küzdelem határát. Ezzel szemben rámutat a munkaadók részéről is meg megnyilvánuló merevségre, amelyből aztán a kölcsönös bizalmatlanság és gyűlölség és vörös posztóként vegyült a harcok közé.

A kamara részletes kimutatást közöl a sztrájkokról és azok eredményéről. E szerint a debreczeni munkások 12 esetben hagyták abba a munkát. Május 21—23 a

a tekintetében van valami nyugtalanító hidegség, bántó cinizmus és végtelen fásultság. Katalin csak öt nézi.

A férfi éppen a házigazdával beszél, arccal Katalin felé fordulva. És mikor véletlenül a leányra tekint, az zavartan, pirolva hajtja le barna fejét. A nagybácsi észrevette a fiatal ember tekintetét, ugyszintén a leány pirolását és mosolyogva jegyezte meg:

— Ugy-e, bájos gyerek a kis Kata?

— Szeretném megismerni, — mondja a férfi.

A következő percben már ott állnak a piroló leány előtt.

— Hugocskám: — mondja önérvényesen a nagybácsi.

— Józsa Gábor — mondja a férfi és meghajol.

S ettől kezdve már gyakran látni őket a többiektől félrevonulva halkán társalogni. Van a kettőjükben valami közös vonás, ami szövetségre készítette a gondolatokat és érzelmeiket. A férfi érdeklődik a leány iránt s a leány csodálja a férfit páratlan modoráért, ijesztő őszinteségéért és imádja fátyolozott, fáradt tekintetét.

Éjfél van. Pogányéknál szól a zene s a párok lihegve, kipirulva lejtik a táncot. Katalin végre szabadul sigyekszik elmene-külni Benyit egy szobába s miután meggyőződik, hogy nincs ott senki, belép és leül. De alig telik el öt perc, mikor ismét nyílik az ajtó és Józsa Gábor hamvas feje jelenik meg a nyíláson.

— Maga itt van Katinka, — mondja duzzogva, amint megpillantja a leányt. — Már az egész lakást összekutattam magáért.

A leány nem szól, csak mosolyog. A férfi pedig belép és vele szemben leül. Egy ideig hallgatagon szögezi a tekintetét Katalin égő ajkára: majd az ő rész, követelő hangján mondja:

— Katus, maga tetszik nekem.

— Tudom, — válaszol a leány.

— Maga szeret engemet, ugy-e?

— Ha tudja, miért kérdezi?

— Mert téled akarom hallani, tiszszor, százsor, ezerszer! — mondja a férfi szenvedélyes hangon és a csókjaival halmozza el a kezét, a ruháját, az ajkát.

A leány boldog kábultsággal sugja:

— Szeretlek . . .

— Azt akarom, hogy velem maradj. Érted, Katalin? Elviszlek innét mes ze, — ahol elfelejtjük a világot, gunyos vigyorgásával, ostoba szokásaival és élünk önmagunkért, egymásért, szerelmünkért . . . Akarod Katinka?

A leány már nem mosolyog. Mintha álmából ébredne, lefejt magáról a férfi karját, aztán ránéz hosszasan, szomorúan és csendesen magára hagyja . . .

Kissé távolabb a falutól, ott ahol rozoga hidra két vén fűz hajtja lankadt lombját, áll egy kicsi házikó. A tetőjére árnyat adó gesztenyefák borulnak s a folyondár meg a vadszőlő indái közül csak imitt-amott villanik ki sárgára meszelt fala. Jól ápolt kert veszi körül s a kert mellett a domb tövében pedig egy kis patak fut tova kacagva.

Itt lakik Pogány Katalin — egyedül. A hátára már hull a dér s a homlokára barázdákat von a kegyetlen idő.

Holdfényes nyári esteiken most is lejár a patakhoz és elábrándozik a mult fájó boldogságán . . .

Legszebb, legtartósab Eglasine padlómáz a legolcsóbb árban

Kapható a Festék- király kizárólagos festék kereskedésében, Debreczen, Hatvan-u. 5. 1-ső üzlethelyiség. Kérem a címre figyelni

sütő munkások szüntették be a munkát, táppénz felemelés címén. Egy kor. 20 ról egy korona 60 fillérre kérték azt felemelni. Két napi küzdelem után sikerült keresztül vinni ezt. Máj. 22-29. az asztalosok sztrájkoltak jobb eszközökért. Ez is teljesítve lett. Junius 26-án általános sztrájk volt, a vezérek hatósági bántalmazásáért. Julius 9-20 a kovács segédek nem dolgoztak. Munkaidő rövidítésért és jobb fizetésért léptek föl. Részben teljesült a kívánságuk. Október 20-29 a malom munkások szüntették be a munkát. Béremelés, vasárnapi munkaszünet és a szabad szervezkedés képezték kívánsági pontjaikat. Béremelést kaptak 15% ot, a vasárnapi munkaszünet kérdését kikapcsolták, de e napokra 50% béremelést vittek ki. A magyar szabók béremelést és szabad szervezkedést kívántak. Kaptak 50% emelést és elismerték jogaikat. A sztrájk tartott okt. 21-29-ig.

A csizmadia segédek okt. 3-17-ig adták fel a munkát. Fizetésemelést kértek. Kaptak 20 százalékos emelést. A kárpitosok sztrájkoltak okt. 22-24-ig, 15 százalékos bérjaitásáért. Megkapták. A kőműves munkások kérték 2 kor. napibért, megkapták. A szobafestők junius 20-án is sztrájkba léptek, de ez akkor eredménytelen lett. Hajdúmegye területén négy esetben volt sztrájk. Mindannyi sikerrel végződött. Abba hagyták a munkát a kőművesek, csizmadia, cipészek és kerégyártók.

A munkásság e sikereken okulva tovább szervezkedik. A legutóbbi asztalos sztrájk nagyon kimerítette az apot. Ennek fényében most országos sztrájk alap megteremtésén fáradoznak s ha ez meglesz sztrájk csak a központ igazgatása mellett törhet ki.

Foglalkoztatja ezenkívül a debreczeni munkásságot egy érdekes terv. Közélemezési raktárakat akarnak létesíteni. Eddigi terve szerint egy részvény ára 20 korona lesz, amely tetszés szerinti részletekben fizethető. A közélemezési raktár létesítése a közel jövő kérdése s abba mindennemű élelmi és ruházati cikk kapható lesz jóval olcsóbb áron mint ez idő szerint. A raktárban csakis szervezett munkások vásárolhatnak. E tárgyban most folynak az előkészületi munkálatok s már a szervezési munkák végzésére külön bizottságot is küldtek ki.

Az ipartestületi jegyzői állás betöltése.

Egy volt főkapitányt választottak meg.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, augusztus 1.

Szokatlan nagy számban gyűltek egybe tegnap délután az ipartestület előjáróságának tagjai, hogy a testület új jegyzőjét megválasszák. Az ülés minden különösebb izgalom nélkül folyt le úgy, hogy rövid negyed óra alatt a választás meg is történt.

Megválasztották 19 szavazattal 16 ellenében dr. Scheibner Béla bajai volt főkapitányt, akit az ipari szakügyekben való jártassága predestinál arra, hogy a fontos állást betöltse.

Részletes tudósításunk az ülésről itt következik.

Kevéssel négy óra után nyitotta meg az ülést Dávidházy alelnök. — Mindjárt az ülés elején nagyobb vita támadt azon, hogy a debreczeni ipartestület, amely nem tagja az országos ipari szövetségnek részt vegyen e Pécsen az e hónapban megtartandó országos ipari kongresszuson a mely országos órási kiállításal lesz egybekötve.

Részletes vita után az előjáróság Tóth Kálmán indítványára elhatározta, hogy a kongresszuson az ipartestület reprezentációja érdekében képviselteti magát és erre Dávidházy alelnököt, Dr. Tóth Kálmán jegyzőt és Tóth Kálmán előjárósági tagokat küldi ki.

Ezután a választásra került a sor. Dávidházy alelnök jelentette, hogy a jegyzői állásra nyolc pályázat érkezett be. Jelenti, hogy ebből a kandidáló bizottság háromát és pedig első helyen dr. Gyökössy Endre író és hírlapíró, második helyen dr. Scheibner Béla volt bajai főkapitányt és Szutoris Alfréd nagyszombeni közigazgatási gyakornokot.

Megyeri fodrász indítványozta, hogy olvassák fel a nyolc pályázónak a nevét: Ezt felolvasták. Molesányi Dezső, Gyulai Károly, dr. Lippe Zsigmond, Budaházy Jenő, dr. Scheibner Béla, dr. Gyökössy Endre és Szutoris Alfréd voltak a pályázók nevei.

Az elnök indítványára szavazat szedő bizottság alakult, a melynek elnöke Harasányi István lett.

Beadtak összesen 35 szavazatot, a melyből 19 Scheibner Béla-éra esett, 16 pedig Gyökössy Endrére. Ilyen körülmények között három szótöbbséggel dr. Scheibner Béla lett az ipartestület jegyzője.

Az újonnan megválasztott jegyzőt táviratilag értesítették a választásról, — Scheibner Béla ma már Debreczenbe érkezik és azonnal átveszi hivatalát.

Népfürdő Debreczenben.

A régi csolnokázó tó helyén lesz.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, aug. 1.

A villamos telep felállításából nem csupán a pazar világitással járó kényelmek háramlanak Debreczen közönségére, hanem egy régi óhaj is teljesedésbe fog menni. A város megvalósítja a nyári népfürdő eszméjét, a minek eddigi hiányát sok ezer ember érezi.

A villamos telepnél ugyanis a levezető vízcsatornák építése is szükségessé vált. Most, hogy ennek létesítésére az idő elérkezett, az a terv merült fel, hogy a telepnél két csatorna legyen. Az egyik, melyen a tiszta víz megy a helyiségekbe, a másik melyen át az elhasznált, piszkos vizet vezetik el.

A tisztavíz csatorna medencéje helyéül a város a régi csolnokázó tavat jelölte ki. Itt, miután kevés költséggel uszoda is felállítható, népfürdőt rendez be a város. A csolnokázó tóból csatorna vezetne a villamos telepre, mely a szükséges vízmennyiséget szolgáltatná.

A tanács mai ülésén hosszas eszmecsere folyt e kérdésben, de határozatot nem hoztak. A főmérnök véleményét akarja a tanács előbb meghallgatni, mielőtt döntene. A hétfői tanácsülésen újból tárgyalás alá veszik az ügyet s valószínű, hogy a csatorna építésével a népfürdőt is felállítják.

Talán mondanunk is felesleges, hogy úgy a csatorna, mint a népfürdő csakis a vízvezeték elkészülésével léte-

síthető. A két praktikus építmény összesen 4000 koronába kerülne a tervek szerint.

Károlyi István gróf a ravatalon.

Az angol király részvéte.

— Saját tudósítónktól. —

Nagykároly, augusztus 1.

A nagykárolyi Károlyi grófi család feje: gróf Károlyi István immár kiterítve fekszik a nagykárolyi várkastélyban.

A ravatalt még az éjszaka folyamán állították fel a kastély nagy ebédlőjében s a holttestet reggel helyezték a koporsóba. A halottat nem balzsamozták be, miután ez ellen a gróf életében több ízben tiltakozott. A ravatalos-terem gyászpompája fenszeges. A hatalmas terem falait, mennyezetét és padlóját egészen feketebe vonták s ebből a gyászos feketeségből élénken tűnnek ki a színes címerek, melyekkel a falakat szegélyezték. A holttest bizanci stíliu szarkofágban nyugszik, mely fölött baldachin borul.

A szarkofágot tömördeek virág veszi körül, a melyeknek illata szinte nehezzé teszi a terem levegőjét. A virágok között hatalmas ezüst keros gyertyatartókban fehér viaszgyertyák égnek, halvány fényt szórva a halott arcára, amely a sok szenvedés után is alig változott. A halotton diszmagyar ruha van s mellette a koporsóban ott van a legionáriusi kardja és piros sipkája, amelyeket Klapka hadseregében 1886-ban viselt.

Ezek voltak életének legkedvesebb emlékei s az özvegy grófné tette melléje, akinek sokszor mondotta, hogy magával akarja vinni a sírba. A szarkofág előtt piros bársonypárnákon vannak elhelyezve csillogó rendjelei és kitüntetései s a feszület előtt felváltva állandóan apácák imádkoznak.

Gróf Károlyi György ma reggel érkezett Nagykarolyba s nyomban édesatyja ravatalához sietett, ahol hosszasan imádkozott. A leánya, Melinda grófné és ennek férje, gróf Károlyi Gyula csak holnap érkeznek haza Velencéből. A temetés holnap, pénteken délután négy órakor lesz.

A holttestet előbb a kastélyban beszentelik s beszentelés után Kaplonyba szállítják. Itt a holttestet a templomban már díszes ravatal várja s tulajdonképpen itt lesz a gyászszertartás, amelyet Boromissza Tibor szatmári megyés püspök, udvari papsága és a nagykárolyi papok végeznek.

Szertartás után a koporsót elhelyezik a sírboltban. Károlyi István halála szerte az országban óriási részvételt keltett.

A halálesetről táviratilag értesítették Edvárd angol királyt, aki épen tegnap tudakozódott a gróf hogyléte felől, a kormány összes tagjait s az udvarnagyi hivatalt, valamint az egész rokonságot.

A ravatalra ma küldötte el koszorúját a Nemzeti Kaszinó, a Nemzeti Lovarda és a Tudományos Akadémia, amelynek igazgató tagja volt.

Kolostorok botrányai.

Forrongás Olaszországban.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, augusztus 1.

A milánói Fumagalli féle leánynevelő-intézet botránya valóságos lavinát indított meg. Amióta kiderült, hogy a jeles intézet teljesen a hivatalos tanterven kívül, gyer-

mekrontással is foglalkozott, azóta se szeri se száma a leleplezéseknél.

Igy az egyik velencei szociálista lap a nemes Giovanni Bocaccio fantáziáját megpirító históriákról ír, szenvedélyes és nagy szerelemről, amely a felebaráti szeretetnél is jobban összefűzte a San Francesco a Porto barátkolostornok tagjait az egyik velencei női rendnek apácaival,

Ennek a nagy szerelemnek rovására irandó az, hogy az apácák közül egyik-másik gyermekelhajtási kísérletek következtében meghalt, mások pedig áldott állapotban zengenek zsolozsmákat az Urnak dicséretére.

A rendnek főnöknőjéről a szociálista lap azt írta, hogy magzatelhajtás ölte meg a mult évben.

Turinból újabb részleteket jelentenek:

Észerint a turini rendőr prefektus alapos vizsgálat és nyomozás után bezáratta a Santa-Barbaráról elnevezett rendnek iskoláit, még pedig azért, mert az intézet vezetői mellőztek minden higiéniai óvszabályt, a gondjukba bízott gyermeket pedig koldulásra használták. A szalesi Szent-Ferencz nevét viselő alassioi konviktus is szigorú vizsgálat tárgya volt, amelynek során rendkívül terhelő adatok kerültek ki.

A vizsgálatra az adott okot, hogy egy asszony levélben elpanaszolta a rendőrségnek, hogy kis leánya a konviktusban többszörös erkölcstelen merényleteknek esett áldozatul.

De ezzel még nem áll meg a lavina, Milánó közelében egy faluban a parasztlakosság a minap megtámadta a plébániát, állítólag azért, mert a derék lekipásztor nemre való tekintet nélkül erőszakot követett el fejletlen gyermekeken. A lázongás lecsillapítására a milánói rendőrprefektus nagy rendőrkészletet küldött ki.

UJDONSÁGOK.

Szerkesztőségi teletón sz. 339.

Szerkesztőségi ó.: d. e. 8—12 ó. n. 2 ó. éjjeli sz.
Szerkesztőség és kiadóhivatal Piac-utca 47. sz.

— **A muzeum vendége.** A debreczeni muzeumnak érdekes vendége volt ma. A látogató Berkeszy István a délmagyarországi történelmi és régészeti társulat muzeumának őre aki a nevezetesebb vidéki muzeumok berendezését, anyagát és annak elhelyezését tanulmányozza. A muzeumban Berkeszyt Zoltán Lajos kalauzolta s a látottak felett örömet fejezte ki.

— **A törvényszék köréből.** A debreczeni törvényszék elnöke dr. Szücs Miklós tegnap kezdte meg két hónapra terjedő szabadság idejét. Hegedüs István és Budaházy Zoltán törvényszéki bírák 6—6 hetes szabadság idejüket megkezdték.

— **A debreczeni gyógyszerészgyűlés.** Jelentettük már, hogy a debreczeni gyógyszerészek országos gyűlést hívtak össze érdekeik megvitatása céljából. A gyűlés e hó 23-án lesz s a rendezőség javában buzgálkodik a fölött, hogy az ideérkező gyógyszerészek jól érezzék magukat. Eddig az ország számos helyéről jelentkeztek résztvevők.

— **Sztrájk a városi téglagyárban.** Debreczen városi téglagyári munkásai bérmozgalmat indítottak. Ez iránt beadványt intéztek a tanács-hoz s bérfelemelésük kedvező elintézését kérték szombatig annál is inkább, mert ellen ez esetben sztrájkba lépnek. A munkások ügyét a tanács ma tárgyalta s kimondta, hogy nagyobb bért nem fizet, de nem zárkózik el az elől, hogy az év végén külön jutalmat ne osszon szét a munkások között. Ha ezt a választ a munkások el nem fogadják, felhívja a tanács őket, hogy az 1000 korona bérelőlegüket dolgozzák le s aztán elmehetnek a munkából. A téglagyári munkások tulkövetelése körülbelül 1000 koronát tesz ki.

— **Debreczeni lovak Pozsonyban.** Pozsony városa lóvásárlás iránt intézett a minap kérdést Debreczenhez. Két pompás mént akart vásárolni Pozsony s a tárgyalásokat be is fejezték. A debreczeni ménesből a város két lovat engedte át Pozsonynak 2408 koronáért. A vásár megkötéséről Király Gyula tanácsnok tett jelentést.

— **A polgármester a rendőröknek.** Kovács József polgármester tegnap megjelent a rendőrök birkózó vizsgáján. A polgármester ez alkalommal 20 kor-t adott a rendőrlégényeknek, a kik maguk között szétosztották az összeget.

— **Hajdúvármegye kivándorló.** Hajdúvármegye munkásai, kisgazdái nap mint nap után hagyják itt szülőföldjüket. Ebben az esztendőben 341 utlevelet állított ki a megye alispáni hivatala, míg a mult év végével 397 utlevelet zártak le a kivándorlók naplóját. Nagy szó ez, magas százalék. Ugy hírlik, hogy nagyon sokan csak azt várják, hogy vége legyen az aratásnak, akkor aztán mennek ők is a többiek után. A kivándorlottak legnagyobb része Amerikába ment, csak csekély töredéke vándorolt Romániába.

— **Debreczeni gyalogezredek nagygyakorlata.** A debreczeni gyalogezredeknek az e hónapban lefolyó nagygyakorlata több helyen lesz. A 7-ik Vilmos huszárezred a nagyvárad ezreddel együtt Radna Lippán tart gyakorlatot. A 8-ik honvéd gyalogezred egy része aug 10 én Nagyváradra megy át és a környéken a várad ezredekkel tart gyakorlatot.

— **A tatárjárás emléke.** Jubileumi esztendőket élünk és ma már minden történelmi nevezetességű helyet és alakot emlékoszloppal és szoborral akarnak megörökíteni. Talán hirtelenében el se tudnánk számolni, hogy ezidőszent hány szoborra folyik a gyűjtés Magyarországon. Mozgalom indult meg Jókai, II. Rákóczi Ferenc, Leiningen táborak, Vasvári Pál és Beresényi Miklós, továbbá a trencsényi csata és a pusztaszeri vérszerződés emlékének megörökítésére. Most meg a tatárjárás emlékére a Sajó melletti Muhi-pusztán akarnak oszlopot emelni. A bizottság, amelynek élén Borsodvármegye főispánja áll, megkeresést intézett Debreczen városához és a vármegyéhez, hogy az emlékoszlop fölállításának céljaira valamelyes összeget adakozzanak.

— **Szabadalmi kiállítás Debreczenben.** A kamara, mint ezt a Debreczeni Független Ujság részletesen megírt — szeptember végén szabadalmi ki-

állítás tart. Az érdekesnek ígérkező kiállítás iránt országsszerű meleg érdeklődés nyilatkozik. A kiállításon bemutatott szabadalmak modelljeit a kamara állandó muzeumába elhelyezi s ekként a muzeuma nagyon becses gyűjteménnyel szaporodni fog. — De ennek meg lesz a gyakorlati haszna is, mert a közönség a kiállítást állandóan megnézheti s így a feltalált cikkek előnyeit bármely pillanatban megismerheti.

— **Az ujoncok bevonulása.** A közös hadügyminisztérium rendeletet adott ki, mely az ujoncok bevonulására és a tényleges katonai szolgáltnak elegendő tett legénység szabadságolására vonatkozik. A közös hadsereg ujoncai a rendelet értelmében az idén október 16 án fognak bevonulni. Az egyéves önkéntesek, valamint a haditengerészet, a cs és kir. és a magyar királyi ménes intézetek legénycsapatjai azonban már október elsőjén taroznak jelentkezni. Az ujoncokat mind be hívják. De ha többen volnának, mint a mennyire a rendes létszám kiegészítésére szükség van, akkor a fölösleges legénységet nyolc hét alatt kiképzik a békelétszámhoz mérten szabadsággal.

— **A hőség.** A pár hetes hűvös nyári idő elmúlt s megint beköszöntött a hőség. Pár napja kánikulai melegek járnak s a kertekben nyaralóknak most már nincs panaszuk a hűvös időjárás miatt. A mai napon kivált oly meleg volt, hogy a déli órákban az utcák egész néptelenek lettek; mindenki elbujt valamely árnyékos helyre. Estefelé lehült a lég, az eget pedig felhők takarták el és jótékony szellő legyezgette a hőségtől sokat szenvedő embereket.

— **A bünkrónika csődje.** A rendőrség működési naplója tegnap fehéren maradt. Egyetlen egy érdemesebb bűneset sem fordult elő. Sőt szüneteltek a szerencsétlenségek, rosszulletek is, mert a mentőknek sem akadt munkájuk. S óval a bünkrónika tegnap csődött mondott s az uborka szezon ezen a vonalon is beköszöntött.

— **Eljegyzés.** Csillag Arthur a Tegledi K. Lajos utóda Eperjesy István féle könyv és papirkereskedés cégvezetője eljegyezte Lugosról Widder Mariska kisaszszonyt, Widder Sámuel füsternagykereskedő bájos és szeretetreméltó leányát.

— **János estély.** A debreczeni könyvnyomdászok, a létesítendő nyomdász szanatórium javára, 1907. év augusztus hó 18-án, a Margit-fürdő disztermben, Guttenberg János emlékére, szavalattal, műkedvelő előadással egybekötött estélyt rendeznek. Az estély műsora a következő: 1. Szavalat. Előadja: Dózsa György. 2. A Cigány. Eredeti színmű 3 felvonásban, zenével, népdalokkal, táncsal. Írta: Szigligeti Ede. Rendező: Kiss Gábor. Sugó: Kiss István. Személyek: Várszegi, gazdag földes urfi Erdélyi Károly. Kurta, nagygazda, agglégény Nagy Mihály. Gyuri unokaöccse Kiss Gábor. Márton parasztgazda Szöllőssy Jenő. Rebeka, felesége Pócsy Rózsika. Évi, ennek leánya első férjéről Kabai Teruska. Zsiga, cigány Szathmári Gyula. Peti, Rózsai gyermekei Vedres Gyula, Hanzel Mariska. Ferke, urasági gazdahajdu Pethő Béla. Kisbíró Erdélyi István. Kondorné Lovász Etelka. Sári, Panni, Erzsébet parasztlányok Dalmi Eszti, Lovász Mariska, Szebenyi Erzsike. Násznap Karakas Lajos Egy öreg paraszt Kiss Sándor. Első, Második vőfély Kulcsár Dávid, Boldizsár Károly. Parasztlányok, legények, lakodalmas nép,

felbarát a helyére
fegyverezni

két vasvillás. Történik 1840-ben. A két utolsó felvonás néhány hónappal később Várszegi jószágán A műsor kezdete pontosan este 8 órakor. Előadás után tánc, melyre a férfiak külön 60 filléres jelvényt váltanak. Jegyek előre válthatók: Mihály Sámuel, Gyürky Sándor urak papirkereskedésében, Kernájszky Sándor, Halász Árpád urak fodrászüzletében.

— **Az izr. hitközségi tagok figyelmébe.** A Deák Ferencz-utcai izr. templomban ma délután fél 6 órakor a Weisz Zsigmond és neje newyorki lakosok által ajándékozott értékes thóra tekeres fog ünnepélyesen felelvattatni, melyre a t. hitközségi tagok ezuton meghívattak.

— **Öngyilkosság zene mellett.** Budapesti tudósítónk írja: A lapok megírták, hogy a Pannonia-szállodában zeneszó mellett lett öngyilkossá Fabricius Béla 46 éves máv. főmérnök, aki revolveréből háromszor fejbe lölte magát. Fabricius a Rókus-kórházban haldoklik és kihallgatható eddig nem volt. Öngyilkosságának elkövetése után azt mondotta, azért követte el tettét, mert attól félt, hogy családja tébolydába záratja. Fabricius a Váci-körut 21. számú házában lakott, a lakás kulcsa nála volt. A kiküldött rendőr azonban a bezárt lakásban senkit se talált.

— **A kereskedőifjak Dalkörének,** a nagyerdei Dobospavilonban, vasárnap tartandó fényes műsoru estélyére jegyek válthatók: Szabó Lajos fia, Benyáts Emil, Zádor Lajos utóda és Donogán és Somossy cégnél, s az estélyen pedig a pénztárnál. — A műsor kimagasló számai: Höflinger Teréz szavalatai, és a Vass Jolán monológja, továbbá a Czobor (Brischa) Gyula humoros magánjelenete és a Gabányi Lajos hegedű szólója.

— **Mulatság egy fürdőben.** Az erdélyi Szováta fürdőben, a hol az idén sok debreczeni fürdővendég van, a héten az ottani fürdőző közönség nagyobb szabásu mulatságot rendezett a mely kabarettel volt összekötve. A kabaret egyik kimagasló száma Simonovics Rózsai, Simonovics Dezső debreczeni tanító leányáé volt, a ki hatásosan és nagy siker mellett szavalta el „Roboz Ágnes” című költeményt, Simonovics Rózsai közvetlen szavallatával nagy sikert aratott úgy, hogy a jelenlevő Jászai Mari művész is sokáig tapsolt a bájos fiatal leánynak.

— **Pillangó eső.** Brassóból írják: Tegnap délután negyed 4 óra tájban nem mindennapi eső eset. Háromszékvármegye felől keletről nyugoti irányban több ezerre menő tarka lepkehad omlott alá a magashól. A lepkék ezrei gyors libegéssel szállottak kelet felé, az államvasutak pályaudvara és műhelye felett átlebegve, a műhelyt szegélyező mezőkön keresztül, Bertalaan irányában tűnt el a sűrű gomalyagokban omló lepkehad. A „pillangó eső” mintegy negyedórát tartott. Egyes szállingózó pilléket még órák mulva is lehetett látni.

— **A homokkerti olvasókör mulatsága.** A nyáron a homokkerti olvasóegylet másodizben rendez mulatságot. A jun. 1 én úgy erkölcsileg, mint anyagilag fényesen sikerült mulatság készítette a buzgó rendezőseget, hogy augusztus 3-án ezt megismételjék. Erre nézve a meghívók szétküldettek, a ki tévedésből meghívót nem kapott és arra igényt tart, jelentse be az egyleti eljárónál az egyleti helyiségben, Homokkert, II. járás, 181. Itt említjük meg, hogy jegyek a meghí-

vóban feltüntetett rendezősegi tagoknál még mindig kaphatók. Tisztelettel a rendezősegi.

— **A munkásbiztosító intézet** tisztviselőinek fizetése dolgában a következő nyilatkozat közlésére kértek fel bennünket: A „Debreczeni Független Ujság” tegnapi számában „A munkás biztosító hivatal szervezése” cím alatt megjelent — helyes információt nélkülöz — hírlapi cikkel szemben a következők kijelentésére szoritkozom: A kerületi munkás biztosító pénztár vezetősége az 1907. évi XIX. t. c. és az idevonatkozó kereskedelemügyi miniszteri végrehajtási rendelet értelmében átvonván az iparügyi betegegyezmény pénztár alkalmazottait, azoknak díjazását csak az eddigi pénztári fizetésük arányában állapította meg. Ezt is csak átmenetileg és ideiglenesen. A kerületi pénztár volt alkalmazottai is csak régi díjazásukat kapják, s úgy az adminisztratív, mint az egészségügyi szolgálat vezetése a régi kezében marad. Debreczen, 1907 augusztus 1-én. Julow Lajos, a kerületi munkás biztosító pénztár vezető alelnöke.

— **Letzter József műtermében egy gyakornok az operátori munkálatokhoz és egy tanuló a másolási eljárásához felvétetik.**

— **Darvas Ede csödtömegekből** még maradt áruk olosón kaphatók Rózsa Ignácnál, kistemplom bazár.

— **A Hajdumegyei népbank** Piacutca 26 sz. nagytözsde épületében minden törzsbetétre, azaz heti 50 fillér befizetésre utólagos kamatszámolással 100 korona kölcsönt folyósít. Ezen rendszer mellett nem kell a kölcsön után külön kamatot fizetni, mivel a heti befizetésekben a kamat is befoglaltatik.

— **Nagy raktár van még** turista ingekben és szalma kalapokban, míg a készlet tart 10% olosóbban kapható mint bárhol. Nyakkendő király uri divat üzlete főposta mellett.

— **Szalmaözegeknek** csak ugy kellemes a nyár ha vacsorázni a Dreher nyári korthelyiségébe jár.

— **Női és férfi Panamáknak** speciálalista a Nyakkendő király Debreczen, főposta mellett.

— **Ki akar szép lenni?** Erre a kérdésre bizonyára igennel fognak felelni összes nő olvasóink. Igen ám, de a szép isteni adományában nem részesülhetet mindenki s így azon kell igyekezni, hogy az arczobort szépségük s a szépségihibákat eltüntessék. Ilyen biztos szer azonban nagyon kevés van, de ezek közt az első helyet bizonyára Grósz Nagy Ferencz gyógyszerész „Fáy”-féle arczkrémje foglalja el, mely pár nap alatt meglepően eltünteti szeplőt, májfoltot, pürsénést, pattanást és minden más bőrbajot. Kisméltja a ráncokat és himlőhelyeket s még koros egyéneknek is úde arczszint kölcsönöz. 1 tégely 1 korona, hozzávaló Fáy-szappan szintén 1 korona

Agyonvert földbirtokos.

— Szörnyü népitélet

— Saját tudósítónktól.

Debreczen, augusztus 1.

A Kis-küküllőmegyei Ürmös községben szörnyü népitélet ment végbe. Szilágyi Sándor dugszdag vendéglőt és földbirtokost, a nép tegnap irtóztatós kegyetlenséggel agyonverte.

Szilágyi Sándor, akire kölcsöneiért különben is haragudott a nép. legutóbb tagosítást kért a község határára.

Ez végkép elkeserítette a falu lakosságát. Tegnap nagy tömegben mentek be a falusi emberek Szilágyi korcsmájába s ott mulatni kezdtek. Először csak szóval inzultáltak, mindenféle szidalmakkal illeték a gyűlölt Szilágyit. Majd némelyek kezdtek tetteleg is bántalmazni.

A megszorult ember ekkor elszántan revolvert rántott elő és két lövést tett. E lövésektől iszonyu vad düh fogta el a néptömeget. Előbb leütötték a lámpát, hogy Szilágyi ne vehessen célba a sötétben senkit. Azután lefoglák a megrohant embert és kivonszolták az udvarra ahol sötörő kalapácsokkal verték agyon.

Szilágyi felesége a támadások elől a kertbe menekült ki, és ott ájultan rogyott össze. A feldühödött nép őt is agyon akarta verni, csak nagy nehezen sikerült mégis megmenekülni.

A falu népének dühe még ezzel sem csillapodott. — A református papnak megtiltották, hogy harangoztasson vagy eltemesse Szilágyi holttestét. Az egész falu vállalja a gyilkosságért a felelősséget.

A vizsgálóbíró Erzsébetvárosról ma kiszállott a községbe és megkezdte a vizsgálatot e szörnyü népitélet ügyében.

Debreczeni csendőrök a pestvidéki fogházban.

Nyomozás a rablógyilkos cigányok ellen.

Szarvas revolvere.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, augusztus 1.

A dánosi rablógyilkosság ügyében fogvatartott cigányokat a vizsgálóbíró szembesítette a tanukkal, akiket a csendőrök jelentettek be. Az ügyet a további nyomozás érdekében szokatlan titokzattal kezelte a bíróság. Ugyanebből az okból a fogvatartást elrendelő végzés megokolása nem juthat nyilvánosságra, mert oly jelek is vannak, a melyek a cigányok mellett más egyének ellen is szükségessé teszik a nyomozat folytatását.

Ma délelőtt a pestvidéki törvényszék fogházában megjelent Mik Vilmos debreczeni csendőr őrmester egy társával s felkísérték a Bösörményben letartóztatott két cigányokat. A vizsgálóbíró kihallgatásai során megkérdezte Lakatos Rózát, hogy kit ismer fel a tettesek közül. A leány egy ragyás képü cigányra mutatott:

— Ezt itt ni!

A cigány Balog Józsefnek mondta magát. A debreczeni csendőrök később arra kérték a cél vizsgáló bírót, engedné meg nekik, hogy a letartóztatott cigányokat a fogságban megnézzék. A mikor Mick a Balog cigány celláján betekintett így szólt:

— Nini, hiszen ez Rostás Sándor, a hirhedt gyilkos.

Ekkor a cigányt újból levitték a vizsgálóbíróhoz, aki a csendőrök jelenlétében hallgatta ki Balogot. Ekkor már megvallotta a gaz cigány, hogy ő azonos Rostás Sándorral, a ki nemrég szabadult ki a váci fegyházból, ahol gyilkosság miatt 5 évet töltött.

Egyébként a hirhedt gonosztevőt a debreczeni törvényszék több rendbeli gyilkosság és rablás miatt 6 évi fegyházra ítélte.

Rostás tud irni is, holott ezt elhallgatta s így a debreczeni csendőrök

nyomozása segítette a hatóságot, hogy a veszedelmes gonosztevőt leleplezze.

Egy Balog Mária nevű cigány asszonyról pozitív megállapították, hogy a dánosi vérfürdőnél ő ölte meg a szegény Szarvas leányt, a kit az ő unszolására becstelenített meg előbb Kolompár Tutti. Ez a nő abban a reményben, hogy nem fogják el a gyilkosság után a Tiszántulra menekült, de bizony hurokra került.

TAVIRATOK.

Uj hajza Polónyi ellen.

Budapest, aug. 1. A nap ma leleplezi Polónyi Gézának Supilóval való barátságát. Leveleket közöl, mely a horvát koalíciót megelőzte. A levélben Zagorácról is szó van, aki annak idején kis papocská volt egy istenverte horvát faluban.

Szerelmi dráma.

Pécs, aug. 1. Az idevaló Nemzeti szállóban szerelmi dráma történt. Várad Renner Ferenc örmester agyonlőtte kedvesét s önmagát. A dráma oka féltékenység. A szerelmes örmester nő, 2 gyermek apja volt.

Földrengés.

Beregszász, augusztus 1. A szomszédos alinai községben az éjjel földrengést észleltek. A lakosság a megújuló földrengésre kisetett a szabadba s az éjszakát ott töltötte.

Kossuth Lajos Tódor Budapesten

Budapest, aug. 1. Kossuth Lajos Tódor a déli vasúttal ma Budapestre érkezett. Az állomáson Sztéryni államtitkár és Pallay Sándor fogadták Kossuth Tódort, aki a délutáni vonattal Ferenc fivére látogatására Herkulesfürdőre utazott.

Károlyi István gróf temetése.

Nagykároly, augusztus 1. Gróf Károlyi Istvánt holnap, csütörtök délután 4 órakor temetik el. Holttestét a család sirboltjában Kaplonyban helyezik örök nyugalomra. Az elhunyt főurhoz halála előtt két egyetemi tanárt hívtak, akik akkor érkeztek, Nagykarolyba, midőn már Károlyi István meghalt.

Szökevény katona.

Székestejérvár, aug. 1. Nikolics Ferencz közkatona, lopások elkövetése után megszökött ezredétől. A katonát elfogták, de megbetegedett s a kórházba helyezték el. A gonoszlelkű katona az éjjel kifeszítve az ablak vasrostélyát és elszökött.

Gyilkosság a határon.

Petrozsény, aug. 1. A román magyar határon lévő malomban az éjszaka meggyilkolták ismeretlen tettesek

Popeszk Halan dusszagdag román embert. A gyilkosok 15 késszurást ejtettek áldozatukon, akitől 6 ezer frank készpénzt és regeteg arany és ezüstműt elraboltak.

Miklós cár és Vilmos császár találkozója.

Pétervár, augusztus 1. A cár ma utazik el Carszkoje Szelóba, hogy Vilmos császárral találkozzék. A találkozás helyét még mindig szigorúan titkolják.

London, augusztus 1. Pétevárról jelentik: A cárnak és német császárnak találkozását kedvezőtlen érzéssel fogadják mert azt hiszik, hogy a német császárnak a cárral találkozása káros hatással lesz a reformok ügyére.

Pétervár, augusztus 1. A cár hajóra szállása megkezdődött. Az elindulás ma délben fog megtörténni. A Standard és Sarkesillag nevű császári jachtok három hadihajó kíséri. A kikötő beláratá szigorúan elzárták.

TÖRVENYKEZÉS.

A gyermekrontó gróf.

Vizsgálati fogságban marad.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, augusztus 1.

Nyáry Rezső grófot az előzetes leltartóztatásból sikerült védőjének az ügy első fázisában kimentenie.

Néhány nappal szabadulása után azonban a kir. ügyészség beadta vádiratát és hivatkozva arra is, hogy gróf Nyáry Rezső szabadlára helyzetelével alkalmat nyert hamis tanuk szerzésére és ez irányban kísérleteket is tett, újból is kérte előzetes fogságtartását. Ezt a dr. Szlavkeet helyettesítő dr. Takách vizsgálóbíró el is rendelte.

A gróf védője a végzés ellen előterjesztést adott be, amelynek tárgyalását a királyi törvényszék vádtanácsa Langer bíró elnökségével ma délelőlt kezdette meg.

Az előadó Csáder bíró részletesen ismertette az ügy előzményeit, pontról pontra feltárta az eddigi tanuvallomásokat és egyéb bizonyítékokat.

A gróf terhére rótt büncselekmény, nevezetesen az apró iskolásgyermekekkel üzött fajtalankodás, — úgy látszik, csakis a terhelt degeneráltságára vezethető vissza, — mert a vádtanács az ügyész és a védő hozzászólása után fentartotta ugyan egyelőre a vizsgálóbírónak a fogságtartást elrendelő határozatát amde vizsgálatot és orvosi szakértők meghallgatását rendelte el a beszámíthatóság kérdésében.

Az orvosi szakértők: dr. Schaffer Károly és dr. Münnich Károly lehető rövid időn belül terjesztik elő szakvéleményeiket s azután újabb döntés következik.

Verekedés egy mulatságon A hosszupályi alatt elterülő Lichstein féle uradalom legényei elhatározták, hogy az iványi pusztaság lakói tiszteletére mulatságot rendeznek a Sóstói fürdőben. A mulat-ág a múlt év november 21-én folyt le. Javában járták a legények a leányokkal a tüzes csárdást mikor két legény Erdelics József és Vincze János egy kis szóváltásból összekaptak úgy, hogy Erdelics

úgy találta fejbe vágni Vincze Jánost, hogy azt vértől borítva kellett hazaszállítani. A törvényszék büntetőtanácsa Erdelicset e miatt 21 napi fozházra ítélte. Ugyancsak 21-21 napi fozházra ítélte a törvényszék Erdelics István és Kristóf Gyulát, a kik később szintén részt vettek a verekezésben és súlyos sérüléseket okoztak Vinczének.

Közgazdaság.

Terménytőzsde.

Schvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentése

Budapest, 1907. aug. 1

Készaru 5 drágább, határidők szilárdak.	
1907. októberi buza	11.61.—62
1908. áprilisi buza	8.92. 93
1907. októberi rozs	8.21.—22
1907. áprilisi rozs	8.21.—22
1907. októberi zab	6.54.—55
1908. májusi tengeri	6.52.—53
1907. júliusi	6.52.—53
1907. augus. tsi	6.52.—53
1907. szeptemberi tengeri	6.52.—53
1908. augusztusi repesz	6.52.—53

Dr. Bacsó Dezső

ügyvéd

irodáját

IV. József kir. herceg-u. 8. szám alá, eddigi irodahelyisége után következő átjáró házba

helyezte át.

Hajnali bodega

(Bableves csárda.)

➤ Törvényszék mellett. ◀

Korhelyeves (jó kolhászosan.)
Savanyu tüdő.

Kitűnő magyar konyha.
Egész éjjel nyitva!

Európa legnagyobb és legtökéletesebb

„Uranus“ villamos Színháza

a szénavasártéren

holnap szombaton augusztus hó 3-án este 8-tól, 11-ig óránként tartja

megnyitó előadásait.

1500 kényelmes ülőhely! — Sa,át villamos világitás! — Kitűnő gazdag műsor!

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri

Suchán és Winkler.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Menyasszonyi kelengye,

vászon, kész fehérnemű,
Angol ruhavászon, batist,
kretón-, zephyr. Mosó szé-
kely férfi ruha szövet. ←

Óriási szőnyeg raktár!!

Bankegyesület

részvénytársaság

Debreczen, Piacz-utca 72. sz.

Foglalkozik a banküzlet összes ágazataival.

Leszámitol váltókat, utalványokat, nyílt tételeket stb.

Törlesztés vagy kamatozó kölcsönt nyújt bekebelezés mellett földbirtokokra és házakra.

Előleget ad értékpapírokra, árukra stb. Atvesz tőzsdei megbízásokat.

Elfogad betéteket könyvecskékre, folyó (chek) számlára, pénztárjegyekre, és

Vállalkozik minden egyéb bank-ügylet kötésére is.

Az igazgatóság.

MOSÓ ÁRUK

női ruhákra, budal kétfestő voalók, cosmanosi savannak, Indish foalárd, Batist, Atlas, Satin, 120 csm. széles sima színes francia batistok, himzett és aszur batistok, angol zefirek, szerb vásznak

legolcsóbb szabott árban.

Kész női ruhák és blouzok himzett batistban, vászonban és pongós selyemben

Szabó Lajos fia

divat, vászon és szőnyegáruháza
DEBRECZEN, Rózsa-utca 1. sz.

Alapított 1842. évben.

Készfehérneműek

vászon, sifon és batist női ingek, nadrágok, háló köntösök és alás szoknyák, sima és himzett készágyhuzatok, selyem lüster és cloth alsó szoknyák, karton, casmir és selyem paplanok, matrácok

legolcsóbb szabott árban.

Férfiingek, lábravalók, háló-
ingek, gallérok, kézelők, nyakkendők és divat
zsebkendők

Szabó Lajos fia

divat, vászon és szőnyegáruháza
DEBRECZEN, Rózsa-utca 1. sz.

Alapított 1842. évben.

Körtvélyesi Gyula

ajánlja a legjobb munka-
erőkkel berendezett

czipész műhelyét

Füvészkert utca 6. sz.

Kulcsár József

bronzműves, Debreczen, Szent-Anna-u. 6. sz.

Készít mindennemű

sárgarézés bronzárakat

légszesz acetylen és vil-
lamos csillárokat, csillá-
rok átalakítá-
sát petroleum
és légszeszről

villamosra,

vagy légszesz

és villamosra

(combináltra)

Ujjá tisztítá-
sokat s minden

e szakmába vágó javításokat elfogad és gyorsan, szakszerűen és jutányos árak mellett eszközöl.

Levelező-lapcn tessék értesíteni, házhöz megyek a munkát átvenni.

ZALAI MÁRK

tanár

(Városi bérpalota, 2. szám. III. kapu, 2. emelet.)

3 havi könyvtiteli szaktanfolyama

gyönyörű írással, levelezéssel, szám-
tannal, váltóismével augusztus 3-án
ismét megnyílik.

Tandij 50 korona.

Beiratás naponta 10—12.

Üveg, tükör, porcellán és zománczott
edényeket a legolcsóbban árusít

Knöpfler Izidor

Csapó-utca 24.

Épület tüvegezést és képkeretezést
gyorsan és jutányosan eszközöl.

Edények kikölesönöztetnek.

Használt butorokat

ad, vesz, javít és ujakra becsere'

KÖNYA JÓZSEF

asztalos, Pacsirta-utca 8. szám.

Dus választék kizárólag francia mellfűzőkben
3 koronától a legfinomabb kivitelig.

A legújabb divatu

nap- és esőernyők

a legjobb kivitelben olcsó
árak mellett csakis

az Első Debreczeni Ernőgyárban

Merkler Soma, Piacz-utca 43.
szám.

Javítások és áthuzások olcsón
és pontosan eszközöltetnek.

Villamos-világítási és erőátviteli

berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek ré-
szére, legelőnyösebben és a legnagyobb
szakértelemmel

a Ganz-féle Villamossági R. T.

debreczeni építésvezetősége

(Piacz-u 72.) által készítettnek.

Szakszerű felvilágosítással, terveze-
tekkel és költségvetéssel bárkinak díjtala-
nul szolgál.

Világítótetek, csillárok és szerelvények dus választéka.

Kedvező alkalom!

Színes ernyők minden elfogad-
ható árban árusítanak el. Dus válasz-
ték leány- és fiu ruhácskákban, fehér
és fekete díszkötényekben. Reform,
empír bőrkötények Clott és kartonba,
Schiffon, Clott. Lüsztér és karton alsó
szoknyák feltűnő olcsó árban.

Magyar, német és francia sza-
básu cöpper és vászon lábravalók
igen olcsó árban kaphatók.

Férfi ingek:

Turista kartonból 85 krtól.

szatinból 1.00 krtól.

Zephir magas nyakkal . 1.70 krtól.

Fehér színes és hajtásos 1.20 krtól.

Puha mellel 1.30 krtól.

Kartonokba, zepfirekbe, batisz-
tokba, delinekbe, sima és mintás fe-
kete és színes szövetekbe dus válasz-
ték és olcsó árban árusítanak el.
Még sok felnem sorolt áruk nagy
választékban kapható

Dospoly János Utóda

Főtér, Tisza-palota.

Legbiztosabb szépitőszert a

Fáy-féle Arcz-Crém

hatása csodás!

Szépit, fiatalít! Legkitűnőbb szer szepő,
májfoltok, pattanások és az arczbőr tisztá-
talanságai ellen. Egy tégely 1 kor. hozzá
való „Fáy” szappan 1 korona.

Illatszerek minden illatban

1—2—3 koronás üvege.

Ugyancsak legnagyobb raktára minden bel-
és külföldi gyógyszer különlegességeknek,
pipere cikkeknek és hasonszerű gyógy-
szereknek. Kapható a készítő

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél

DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. sz.

„Arany egyszarvu” gyógyszerár.

Telefon 496. sz.

Telefon 496. sz.

VÁSZONÁRU

fehérneműkre, valamint sifonok és pap-
lanlepedővásznak, virágos és csikos esin-
vatok, damaszt étkező- és aszur kávé-
terítékek, damaszt- és frottir törölközők
törölkendők és nankingok, valamint
női fehérneműk és paplanok a

legolcsóbb szabott árban.

Nőruha divat vásznakból

mintákat kívánatra készségeel küldünk.

Szabó Lajos fia

divat, vászon és szőnyegáruháza
DEBRECZEN, Rózsa-utca 1. sz.

Alapított 1842. évben.

Apró hirdetések.

10 szögig 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 8 fillér. — Vidéki tudakozásánál tessék válaszbélyegot csatolni.

Vasesztergályos és géplakatos tanoncok gépműhelybe felvételnek
Deák Ferenc-utca 22.

Butorfestő tanuló fizetéssel felvétetik Prindelmaier Lőrincz érczfényező Péterfia-utca 1.

Új elektro technikai vállalat.

Telefon 339. Telefon 339.

Villamos világítás, házi és magán telefonok, villany csengők berendezése és karban tartása (évi bérlet mellett) orvosi és fizikai műszerek készítése és javítása, gáz, benzin és elektro motorok szerelése és javítása legjutányosabban s legnagyobb szakértelemmel csak Földes és Vajner elektrotechnikai vállalatánál Debreczen, Piac-utca 47. szám (szkö

zölhetők. Saját nickelező és galvanizáló telep.

Uraságoktól levetett ruhákat veszek a legmagasabb árban Neumann M. Bádógos-utca 2.

Kedvező házvétel. A Csapó Csonka-utca 16. számú ház kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Értekezhetni ugyanott,

Vizballan ponyva jó állapotban eladó. Czim a kiadóba.

Négy-öt jó állapotban levő ócska ablak és 4-5 ajtó lehetőleg egyforma közep nagyságban kerestetik, hol, megmondia a kiadóhivatal.

A Fótéren egy 2 szobából, előszobából álló uri lakás kiadó. Czim a kiadóba.

A Bocstay hadinépe című könyvek leszállítottárban kaphatók a kiadóba.

Nagy Zoltán Szoboszlai kir. albiró telekkönyvi vizsgára készülők kézikönyve megjelent és Hoffmann és Kronovitz kiadó cégénél Debreczenben 2 k. 10 fillér beküldése ellenében és minden hazai könyvkereskedőnél kapható.

16 éves jó megjelenésű ügyes leány kenyér üzletbe kiszolgálói állást keres. Bővebbet a kiadóhivatalba.

Garson fiatal ember takarítónőt keres lakásért és fizetésért Csapó-u. 30.

Fiatal uri leány pénztárnoknői állást keres ki már ily alkalmazásban volt. Czim a kiadóba.

Nagyléta községben egy két cat. hold szőlő beültetve a legnemesebb fajú szőlőkkel, gyönyörű gyümölcsössel eladó. Értekezhetni eladó Kovásznay Ákos főjegyzővel, Nagylétán.

Egy bicikli és egy eredeti Zinger varrógép eladó. Czim a kiadóba.

Hoffmann és Kronovits könyvnyomdája Debreczen, Piac-u. 49. — Kurzweil János és Társa Budapesti festékgyárának festékével

Kiadó udvari lakás 2 szoba hozzátartozóival Hunyadi utca 10.

Jó családból való fiu tanuló felvétetik Csicsó Lajos fűszer üzletébe Hatvan-u.

Eladó 3 drb diófa. Hossza 2 méter egyenként, átmérője 30-50 centi Ciczó Lajosnál.

Novembertől 3 szobás utcai lakást keres fiatal házaspár Piac utca közelében. Ajánlatok a kiadóba „800” alatt kéretnek sürgősen.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy ujonnan berendezett

fényező és czimfestő

műhelyemet tetemesen kibővítve és minden modern dolgokkal, valamint zománczóó kályhával felszerelve Debreczen, Péterfia-utca 1. sz. alatt megnyitottam.

Elvállalok: Fürdőkádak fényezését, kerekpár zománczozását, fa- és vasbutor ujonnan átdolgozását, a legdiszesebb fa- és márvány utánzással és díszítéssel, valamint épület-, portál- és tizlet berendezések mázolását, modern czimfestéseket bármilyen kivitelben mérsékelt árban. Tisztelettel

Prindelmaier Lőrincz.

Műasztalos műhely áthelyezés.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy műhelyemet **Teleky-utca 16. szám alól.** — Péterfia-u. 1. szám alá helyeztem át.

Elvállalok e szakba vágó **műbutorok, lakás berendezések u. m. háló, ebédlő, salon, előszoba, konyha** továbbá **üzleti, irodai, gyógyszerár és templomberendezéseket**

Saját tervű rajzaimmal a megrendeléseknél szolgállok. — Kifogástalan és izléses jó munkáért szavatalok.

Guzswald József,
műasztalos. Péter fia-u. 1. sz.

Globin

a legjobb és legfinomabb

Czipő tisztítószer

Egyedüli-gyáros: Fritz Schulz jun. részv-társ, Lipcse és Eger

Ha **köszvényben** vagy **osuzban** szenved, ha **rheumatious bántalmak** gyötrik, használja az orvosilag kipróbált s kiváló jónak elismert

Tölgyfa-balzsamot

mely a legrövidebb idő alatt **megszünteti s gyógyítja a legfájdalmasabb köszvényes vagy osuzos betegségeket**, hát és deréktájást, a kezek és lábak csuzos szagatását.

A tölgyfa balzsam a balzsamok királya

mert **hatása gyors s biztos.** Mint lob és daganatoszlító szer is páratlan! Csak külsőleg használendő, egyszerű bekenés által.

Egy próba meggyőz arról, hogy **a tölgyfa balzsam a legjobb szer a csúz, köszvény, rheuma, ülőidegzésbe (ischias) ellen** feltalált összes szerek között.

1 üveg tölgyfabalzsam ára 1 korona 50 fillér.

Kapható

Mihalovits Jenő gyógyszerházában

Debreczenben.

Értesítjük a t. közönséget, hogy

Szén raktárunkat

Hatvan-utca 70. szám alól áthelyeztük **Külső vásártér, Arany János-utczával szembe.**

Együttal felhívjuk a t. közönség figyelmét, hogy **szén raktárunk mellett** állandóan raktáron tartunk

meszet, cementet

és mindenféle építkezési anyagokat, a mit a legjutányosabb árban számítunk.

Szives pártfogásukat kérjük

Tisztelettel

Varga Károly és Társa.

Telefon 465.

Telefon 465.

Mi a

konservált,

KREATOL

jószagu

méreg-

mentes

huspilulla-szer

feltétlen biztos

patkányok és egerek

kiirtására.

~ Egyszerű, veszélytelen kezelésre. ~

Nem szükséges mérég igazolvány! Hatás meglepő! Hatásért jótállás! Kapható légm. üvegekben á 9 k. (1 kg.) 4.50 (1/2 kg) és 3 k. (1/4 kg.) Továbbá hatásában utólrhetetlen szábbogár és rusnyák por kgként 3 k. Vízszinü rod. ható **poloska szer** 1 ltr 8 k. 1/2 ltr 4 k.

„Kreatol” chemiai laboratorium, Pozsony. Kapható Mautner Alfród az „Arany angyal” gyógyszerházában.